

Billund
kommune

Tilladelse til kvæghold på
Fittingvej 44, 6623 Vorbasse
iht. § 10 i Husdyrloven

Dato: 2. juni 2016

Teknik & Økonomi

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200
www.billund.dk

Journalnr.:
09.17.16 P19
Sagsnr.
15/25585

P10.2.3.1 vs1.10
KS: mha

Sagsbehandler:
Nina Laudal Jensen
Tlf. 79727109
nlj@billund.dk

Indledning

Billund Kommune har udarbejdet en § 10 tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse. Tilladelsen er givet på vilkår, der skal sikre, at driften af dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

Baggrund

Billund Kommune har den 9. december 2015 modtaget en ansøgning efter § 10 i Husdyrloven¹ om tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse, *matr. nr. 2r, Fitting By, Vorbasse*, CVR-nr.: 21495182. Endvidere er der løbende tilgået kommunen supplerende oplysninger fra ansøger. Billund Kommune har opdateret skemaet i Husdyrgodkendelse.dk efter de nye N- og P-klasser gældende pr. 1. marts 2016.

Der ansøges om tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet **fra** 15 ammekøer over 600 kg, 5 kvier 6 mdr. – kælvning (tung race), 4 kviekalve 0-6 mdr. (tung race), 7 ungtyr 6 mdr.-slagt(tung race), 8 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race), 8 årssøer, 45 slagtesvin, 30 smågrise, 12 malkegeder, 25 får, 3 heste over 700 kg, 2 heste 500-700 kg, 4 heste under 300 kg, 5 kalkuner, 18 ænder, 12 gæs og 80 høns, i alt svarende til 28,64 DE **til** 28 ammekøer over 600 kg, 22 kvier 6 mdr. – kælvning (tung race), 7 kviekalve 0-6 mdr. (tung race), 1 ungtyr 6 mdr.-slagt (tung race), 14 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race), 4 avlstyre (tung race), 6 årssøer, 13 slagtesvin, 19 smågrise, 12 malkegeder, 25 får, 2 heste 500-700 kg, 4 heste under 300 kg, 4 kalkuner, 12 ænder, 8 gæs og 30 høns, i alt svarende til 45,12 DE.

Ansøger råder over 23,94 ha udbringningsareal, heraf 15,78 i Billund Kommune jf. bilag 1.

Hovedparten af dyreholdet græsser ca. 1 mdr. indenfor udbringningsarealerne og 6-9 mdr. udenfor udbringningsarealerne.

Dyrene opstaldes i eksisterende stalde på dybstrøelse (hele arealet), samt i maskinhus med ændret arealanvendelse jf. bilag 2.

Der er sket en godkendelsespligtig ændring fra maskinhus til kvægstald med dybstrøelse (hele arealet).

Tilladelse

Billund Kommune meddeler hermed tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse, *matr. nr. 2r, Fitting By, Vorbasse*. Tilladelsen meddeles iht. § 10 i Husdyrloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen.

Der tillades et dyrehold på 45,12 DE fordelt på 28 ammekøer over 600 kg, 22 kvier 6 mdr. – kælvning (tung race), 7 kviekalve 0-6 mdr. (tung race), 1 ungtyr 6 mdr.-slagt (tung race), 14 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race), 4 avlstyre (tung race), 6

¹ LBK nr. 868 af 03/07/2015. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

årssøer, 13 slagtesvin, 19 smågrise, 12 malkegeder, 25 får, 2 heste 500-700 kg, 4 heste under 300 kg, 4 kalkuner, 12 ænder, 8 gæs og 30 høns.

Desuden gives tilladelse til udbringning af 18,68 DE husdyrgødning på 23,94 ha, afgræsning med 2,41 DE indenfor udbringningsareal og afgræsning med 24,03 DE udenfor udbringningsareal.

Derudover gives der tilladelse til ændring fra maskinhus til dybstrøelsesstald.

Det er kommunens vurdering, at tilladelsen kan meddeles på nedennævnte vilkår uden at medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Dispensation fra afstandskrav

Der meddeles samtidig dispensation i henhold til § 9, stk. 3 i Husdyrloven fra afstandskrav fra eksisterende bygning til offentlig vej samt til naboskel. Den ændrede arealanvendelse af den eksisterende bygning vurderes ikke, at have betydning for hverken naboer eller brugere af offentlig vej, hvorfor dispensationen meddeles uden særlige vilkår. Den mindste afstand fra bygninger til naboskel er ca. 19 meter, og afstand til offentlig vej er ca. 10 meter.

Høring

Et udkast til tilladelsen har været sendt i høring i 3 uger til den 25. april 2016, hvor ansøger, naboer og andre har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Ansøger, Fittingvej 44, 6623 Vorbasse

Endvidere blev udkastet sendt til:

Fittingvej 48, 6623 Vorbasse

Fittingvej 42, 6623 Vorbasse

Bækkevej 5, 6623 Vorbasse

Skødebjergvej 4, 6623 Vorbasse

Fittingvej 34, 6623 Vorbasse

Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Staushedevejen 41, 6621 Gesten

Tværvej 3, 6622 Bække

Moesgårdvej 1, 6622 Bække

Kirkevej 51, 6040 Egtved

Slotsbjergvej 11, 7183 Randbøl

Førstballevej 2, 7183 Randbøl

Eliassensvej 100, 6000 Kolding

Møllehøjvænget 41, 5792 Årslev

Akseltorv 1, 6000 Kolding

Eliassensvej 96, 6000 Kolding

Egtvedvej 157, 6000 Kolding

Kampmannsgade 1, 1604 København K

Fuglsangsvej 8, 8940 Randers SV

I forbindelse med partshøringen har Moesgårdvej 1, 6622 Bække bemærket, at hans areal beliggende i Vejen Kommune ikke skal indgå i miljøtilladelsen. Arealet er taget ud og erstattet af et nyt afgræsningsareal også beliggende i Vejen Kommune.

Derudover har ansøger bemærket, at del af arealet Gesten 1 samt hele Gesten 2 beliggende i Vejen Kommune har fået ny ejer, Engvej 4, 7200 Grindsted.

Billund Kommune har efterfølgende foretaget fornyet arealhøring hos Vejen Kommune, samt forespørgsel om bemærkninger hos den nye ejer af Gesten 1 og 2. Den nye ejer havde ingen bemærkninger til udkastet.

Der foretages ikke fornyet partshøring hos de øvrige parter, da ændringerne vurderes at være af bagatelagtig karakter og ikke fører til ændringer af vilkår. Udskiftning af græsningsarealet indebærer ikke ændring i harmoniareal, men udelukkende et fald i afgræsningsarealet fra 72,53 ha til 71,87 ha. Arealet afgræsses med et dyretryk på 0,33 DE/ha. Dermed vurderes tilretningen, at være af underordnet betydning.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Billund Kommunes hjemmeside samt i Midtjysk Ugeavis og Billund Ugeavis den 7. juni 2016.

Endelig afgørelse sendes til:

Ansøger, Fittingvej 44, 6623 Vorbasse

Endvidere sendes endelig afgørelse til de hørte, som har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høring af udkastet til miljøtilladelse. Moesgårdvej 1, 6622 Bække

Samt:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrloven. Klagen skal være indgivet senest den 5. juli 2016.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, samt på

www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Udnyttelse af tilladelsen

I henhold til Husdyrloven skal der fastsættes en frist for udnyttelse af tilladelsen, som normalt ikke bør være mere end 2 år. Dog kan fristen forlænges til op til 5 år, jf. lovens § 33, stk. 3. Der er ikke anmodet om forlænget udnyttelsesfrist i ansøgningsmaterialet.

Det fastsættes derfor, at denne tilladelse bortfalder, såfremt den ansøgte udvidelse af dyreholdet ikke er udnyttet inden 2 år, fra tilladelsen meddeles.

Med venlig hilsen

Nina Laudal Jensen
Miljøsagsbehandler

Vilkår

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår. De til enhver tid gældende bestemmelser i lovgivningen skal overholdes, uanset disse måtte være skærpende i forhold til nedenstående.

Generelle forhold

1. Der meddeles tilladelse til en drift med 45,12 DE fordelt på:

Årsproduktion	Antal DE
28 ammekvæg, (over 600 kg)	20,00
22 kvier/stude, 6-27 mdr. (tung race)	10,48
7 kviekalve 0-6 mdr. (tung race)	1,89
1 ungtyr 6 mdr.-slagt. (tung race)	0,26
14 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race)	1,65
4 avlstyre (tung race)	2,22
6 årssøer	0,95
13 slagtesvin	0,34
19 smågrise	0,09
12 malkegeder	1,71
25 får	3,57
2 heste 500-700 kg.	0,87
4 heste under 300 kg.	0,85
4 kalkuner	0,02
12 ænder	0,01
8 gæs	0,03
30 høns	0,18
I alt	45,12

*DE beregninger er foretaget i IT ansøgningssystemet

2. Kvæg, heste, får og geder skal afgræsse med max. 2,41 DE indenfor udbringningsareal og med max. 24,03 DE udenfor udbringningsareal.
3. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med den miljøtekniske beskrivelse og de fastsatte vilkår.
4. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter meddelelsesdato.

Husdyrbrugets anlæg

5. Ændring fra maskinhus til dybstrøelsesstald skal udføres i overensstemmelse med byggebladet: 095.03-01 Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse.
6. Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen².

² BEK nr. 1318 af 26/11/2015. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Udbringningsarealer

7. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 21,09 DE pr. planår (maks. 2140,74 kg N og 304,8 kg P fordelt på 17,31 DE dybstrøelse, 0,98 DE ajle, 0,39 DE fast gødning og 2,41 DE afgræsning indenfor harmoniareal).
8. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 1 % ekstra efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, eftervirkning og kvælstofgødsning. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Afgræsningsarealer

9. Arealer uden for udbringningsareal kan afgræsses med maksimalt 24,03 DE fordelt på 71,87 ha.
10. Mark 9-0 og 9-2 må maksimalt afgræsses med et dyretryk på 0,8 DE/ha i afgræsningsperioden, og der må ikke tilskudsfodres på arealerne.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

11. Der skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne dokumenteres overholdelse af ovenstående vilkår for de seneste 5 år, f.eks. i form af indsendte gødningsregnskaber.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Billund Kommune modtog den 9. december 2015 en ansøgning efter § 10 i Husdyrloven om tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse, *matr. nr. 2r, Fitting By, Vorbasse*, CVR-nr.: 21495182. Endvidere er der løbende tilgået kommunen supplerende oplysninger fra ansøger. Billund Kommune har opdateret skemaet i Husdyrgodkendelse.dk efter de nye N- og P-klasser gældende pr. 1. marts 2016.

Der ansøges om tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet **fra** 15 ammekøer over 600 kg, 5 kvier 6 mdr. – kælvning (tung race), 4 kviekalve 0-6 mdr. (tung race), 7 ungtyre 6 mdr.-slagt(tung race), 8 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race), 8 årssøer, 45 slagtesvin, 30 smågrise, 12 malkegeder, 25 får, 3 heste over 700 kg, 2 heste 500-700 kg, 4 heste under 300 kg, 5 kalkuner, 18 ænder, 12 gæs og 80 høns, i alt svarende til 28,64 DE **til** 28 ammekøer over 600 kg, 22 kvier 6 mdr. – kælvning (tung race), 7 kviekalve 0-6 mdr. (tung race), 1 ungtyr 6 mdr.-slagt (tung race), 14 tyrekalve 0-6 mdr. (tung race), 4 avlstyre (tung race), 6 årssøer, 13 slagtesvin, 19 smågrise, 12 malkegeder, 25 får, 2 heste 500-700 kg, 4 heste under 300 kg, 4 kalkuner, 12 ænder, 8 gæs og 30 høns, i alt svarende til 45,12 DE.

Ansøger råder over 23,94 ha udbringningsareal, heraf 15,78 i Billund Kommune jf. bilag 1.

Hovedparten af dyreholdet græsser 1 mdr. indenfor udbringningsarealerne og 6-9 mdr. udenfor udbringningsareal.

Udvidelsen vil ske i eksisterende staldbygninger, samt i maskinhus som er ændret til dybstrøelsesstald jf. bilag 2.

Lokalisering

Ejendommen ligger i landzone umiddelbart øst for Fitting. Afstand til nærmeste nabo er ca. 190 meter. Der er landbrugspligt på ejendommen. Afstanden til nærmeste landsby (Fitting) er ca. 830 meter og til nærmeste byzone (Vorbasse) mere end 3,4 km.

Dele af udbringningsarealerne ligger i tilknytning til ejendommen, resten af udbringnings- og afgræsningsarealerne i Billund Kommune er spredt beliggende ved Fitting samt Vorbasse jf. bilag 1. Endvidere er der udbringnings- og afgræsningsarealer beliggende i Vejle, Vejen, Randers og Kolding Kommune jf. bilag 5, 6 7, 8 og 9.

Afstandskravene fra stalde og lignende samt husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg, jf. Husdyrlovens § 6, stk. 1, til et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- og sommerhusområde er overholdt, ligesom afstandskravene fra afgræsningsarealer i Billund Kommune til et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- og sommerhusområde er overholdt.

Afstanden fra maskinhus med ændret arealanvendelse til offentlig vej samt til naboskel er ikke overholdt i henhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravene til offentlig vej og naboskel. Det er kommunens vurdering, at ændringerne ikke vil have påvirkning på hverken ejeren af nabomatriklen eller brugere af vejen, hvorfor der meddeles dispensation fra afstandskravene i henhold til lovens § 9.

Et husdyrbrugs staldanlæg og opbevaringsanlæg er endvidere omfattet af kravet om en minimumsafstand på 10 meter til de af Husdyrlovens § 7 omfattede naturtyper i forbindelse med etablering, eller udvidelser og ændringer af anlæg på husdyrbrug, der derved bliver større end 15 dyreenheder. I henhold til Arealinfo på Miljøportalen forefindes disse naturtyper ikke indenfor en afstand af 10 meter fra husdyrbruget.

Ejendommen ligger udenfor både *værdifulde landskabsområder* og *uforstyrret landskab* udpeget i Kommuneplan 2025.

Det er Billund Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naboer og af de landskabelige værdier i området.

Husdyrbrugets anlæg

Dyrene bliver opstaldet i eksisterende staldanlæg, samt maskinhus som ændres til dybstrøelsesstald, som angivet på situationsplanen, bilag 2.

Eksisterende maskinhus er blevet ændret således, at der nu er dybstrøelsesstald med fast bund. Det er Billund Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om, at ændringen af anvendelsen af bygningen udføres i overensstemmelse med byggebladet: 095.03-01 Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse. Placering af anlæg på ejendommen fremgår af bilag 2.

Det ændrede staldanlæg er placeret nærmere end 15 meter fra offentlig vej samt nærmere end 30 meter fra naboskel. Anlægget overholder dermed ikke afstandskravene jf. Husdyrlovens § 8, stk. 1, nr. 4 og nr. 7. Kommunen har dog mulighed for at meddele dispensation fra afstandskravene jf. lovens § 9, stk. 3, hvor kommunen skal fastsættes vilkår, der sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener. Billund Kommune har foretaget høring af de relevante parter i dispensationssagerne, vurderet som værende ejeren af nabomatriklen samt de nærmeste naboer. Kommunen har ikke modtaget indsigelser fra de hørte parter. Det er samtidig kommunens vurdering, at ændringen fra maskinhus til dybstrøelsesstald ikke vil medføre forurening eller væsentlige gener. Der vil derfor ikke blive stillet yderligere vilkår i forbindelse med dispensationen.

Gødningsproduktion og -håndtering

Det ansøgte dyrehold vil producere dybstrøelse samt en smule fast gødning og ajele. Der er en ajelebeholder på 6 m³, samt en møddingsplads på 55 m² på ejendommen. Der er en årlig produktion af dybstrøelse på ca. 825 m³/år. Hovedparten af dyreholdet er kun på stald i max. 5. mdr. Fem måneders produktion af dybstrøelse svarer ca. til 344 m³. Dybstrøelsen køres i markstak ca. 2 gange årligt.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kompost have et tørstofindhold på mindst 30 %, det må højst oplagres samme sted i 12 måneder, og der skal føres årlige optegnelser over placering.

Der er en produktion af ajle på ca. 16,5 m³/år. Ajlebeholderen tømmes 3-4 gange årligt og køres ud på udbringningsarealet. Der er dermed tilstrækkelig opbevaringskapacitet til ajle på ejendommen.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid kan dokumentere, at kapaciteten af gødningsopbevaringsanlæg opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Lugt

Lugt stammer primært fra stalde, men kan også kortvarigt forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Ammekvæg, der er udegående i 5 eller flere måneder af året medregnes ikke i lugtberegningen, der foretages af det elektroniske ansøgningssystem. Dette skyldes, at lugtproblemer næsten udelukkende forekommer i perioden 1/5 til 1/10, hvorfor ammekvæg, der er udegående i denne periode, ikke skal medregnes ved en lugtberegning. Hovedparten af dyreholdet er udegående i mindst 7 mdr., og der er derfor ikke foretaget en lugtberegning for dyreholdet.

Det er Billund Kommunes vurdering, at staldene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Støj

Der vil forekomme støj ved levering af foder, transporter med dyr samt i forbindelse med markarbejde. Støj i forbindelse med disse aktiviteter vil forekomme i korte perioder.

Da ejendommen ligger i landzonen, og da der er tale om korte perioder med støj, er det Billund Kommunes vurdering, at transport til og fra ejendommen kan ske, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Støv

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm samt i forbindelse med markarbejdet. Da støv i forbindelse med disse aktiviteter kun vil forekomme i korte perioder, er det Billund Kommunes vurdering, at udvidelse af dyreholdet ikke vil medføre væsentlig forøgelse af ejendommens støvpåvirkning af omgivelserne.

Flue- og skadedyrskæmpelse

Indretning og drift af produktionen på ejendommen skal overholde gældende regler i henhold til lovgivning og byggeblade for indretning og drift. Derudover er der tale om en ejendom med ekstensiv drift, hvor størstedelen af dyreholdet er på græs i sommerhalvåret, og det er derfor kommunens vurdering, at der ikke kan forventes flueproblemer på ejendommen.

Ejendommen har indgået en sikringsaftale med et privat skadedyrsfirma.

BAT

I henhold til Husdyrloven skal kommunen i forbindelse med meddelelse af miljøtilladelser efter loven sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

BAT anses for efterkommet for virksomheder under 75 DE ved overholdelse af BAT- tiltag generelt implementeret i den danske lovgivning. Da tiltagene fremgår som lovkrav, er det ikke relevant at stille vilkår for at sikre, at tiltagene efterkommes.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ved overholdelse af dansk lovgivning opfylder kravene iht. Husdyrloven ved at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Afgræsning

Kvæg, heste, får og geder afgræsser udenfor udbringningsareal mellem 6 og 9 måneder om året. Der er dels afgræsning af egne arealer uden for udbringningsarealerne, og dels indgåede afgræsningsaftaler. Størstedelen af afgræsningsarealerne er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven³. Der er ansøgt om afgræsning med 24,03 DE fordelt på 71,87 ha afgræsningsarealer. Størstedelen af arealer angivet som afgræsningsareal er beliggende i Vejle, Varde, Kolding og Randers Kommune.

I Billund Kommune er der søgt om afgræsning på to § 3 arealer indenfor Natura 2000 område. Der er tale om fortsættelse af hidtidig praksis, idet arealerne jævnligt har været afgræsset. Det er derfor kommunens vurdering, at den hidtidige praksis vil kunne fortsættes, uden at der vil kunne påvises en negativ påvirkning af naturarealerne.

Arealer i andre Kommuner

Arealer i Vejle Kommune

I Vejle Kommune er der søgt om afgræsning af tre arealer og udbringning på et areal. Runkenbjerg 1 og mark 9-2 er omfattet af § 3. Mark 9-0 er ikke registreret som beskyttet natur, men forventes på længere sigt at udvikle sig til et overdrevsareal. På baggrund heraf har Vejle Kommune indgået en aftale med ansøger om at arealet alene benyttes til afgræsning. Mark 9-1 er et udbringningsareal.

På baggrund af Vejle Kommunes høringssvar, jf. bilag 5a, stilles der vilkår om, at mark 9-0 og 9-2 maksimalt må afgræsses med et dyretryk på 0,8 DE/ha i afgræsningsperioden, samt at der ikke må tilskudsfodres.

Arealer i Kolding Kommune

Arealerne i Kolding Kommune skal kun anvendes til afgræsning, og de fleste af arealerne har status af afgræsning udenfor harmoniareal. En del af disse arealer er helt eller delvist § 3 registrerede. Kolding Kommune vurderer, at der ikke er fare for forurening af overfladevand, grundvand eller drikkevand, da alle arealer afgræsses med lavt dyretryk, og der tilføres ikke anden gødning end den, dyrene afsætter under afgræsningen. Dyretrykket ændres ikke i forhold til niveauet de sidste 10 år.

³ LBK nr. 1578 af 08/12/2015. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse

Kolding Kommune har i høringssvaret vurderet, jf. bilag 7a, at der under forudsætning af, at de generelle beskyttelsesniveauer i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser overholdes, ønsker Kolding Kommune ingen yderligere vilkår indarbejdet i godkendelsen. De vilkår, som Billund Kommune stiller på bedriftsniveau, vil således også være gældende i Kolding Kommune.

Arealer i Vejen Kommune

I Vejen Kommune er der søgt om afgræsning af tre arealer, som alle er omfattet af § 3. Det er Vejen Kommunes vurdering, jf. bilag 8, at dyreholdet (ca. 5 DE) netto vil fjerne flere næringsstoffer fra de ca. 19,85 ha afgræsningsarealer, end det tilføjer. Derfor er yderligere beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk ikke nødvendigt.

Afgræsningsarealerne er eng- og moseområder i Kragelund Mose, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Arealerne er også tidligere blevet afgræsset. Vejen Kommune gør opmærksom på, at drift på beskyttede naturområder, herunder udbringning af kunstgødning, kan ske på samme niveau, som det var praksis før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Ved tvivl anbefales det, at man kontakter Vejen Kommunes naturafdeling.

Vejen Kommune har vurderet, at der ikke er behov for at stille særskilte vilkår til afgræsningsarealer beliggende i Vejen Kommune. Afgræsningsarealerne kan drives som forudsat i ansøgningen

Arealer i Randers Kommune

I Randers Kommune er der søgt om afgræsning af otte arealer. Størstedelen af arealerne er omfattet af § 3. Randers Kommune anbefaler, at der stilles vilkår om, at der hvert år skal ske afgræsning af afgræsningsarealer udenfor harmoni, således at gødning fra minimum 24 DE udgår af gødningsregnskabet.

Det er Billund Kommunes vurdering, at afsætning af DE udenfor udbringningsareal er sikret gennemført med vilkårene stillet i miljøtilladelsen.

Udbringningsarealer

Ejendommen råder over 23,94 ha udbringningsarealer, heraf 15,78 ha i Billund Kommune. Udbringningsarealernes placering fremgår af bilag 1.

Miljølovgivningen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning, der udbringes, og det areal, der er til rådighed for udbringningen (harmoniareal, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen), således at dyretrykket fra et husdyrbrug af nærværende type ikke overstiger 1,66 DE/ha.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38 er det NaturErhvervstyrelsen, som fører tilsyn med, at bekendtgørelsens harmoniregler overholdes.

Der ansøges om udbringning af 21,09 DE fast gødning, ajle, dybstrøelse og afgræsning indenfor udbringningsareal og der rådes over 23,94 ha., dvs. et dyretryk på 0,88 DE/ha. De nødvendige arealer, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav, er således til rådighed til udbringning af

gødningen fra ejendommen, medmindre naturpåvirkningen indebærer, at dyretrykket skal være mindre.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 21,09 DE pr. planår (maks. 2140,74 kg N og 304,8 kg P fordelt på 17,31 DE dybstrøelse, 0,98 DE ajle, 0,39 DE fastgødning og 2,41 DE afgræsning indenfor harmoniareal).

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for kommunen skal kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner for de seneste 5 år, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes i henhold til gældende lovgivning samt i overensstemmelse med vilkårene stillet i denne tilladelse.

I de nedenstående afsnit er foretaget en beskrivelse og en vurdering af gødningsudbringningens naturpåvirkning, samt om påvirkningen skal medføre særlige krav til gødningsbelastningen.

Grundvand - Nitrat

I alt 12,35 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), jf. bilag 3.

I henhold til beskyttelsesniveauet i bilag 3 til

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal arealer beliggende inden for NFI leve op til indsatsplaner, såfremt sådanne findes. I tilfælde af, at der endnu ikke er udarbejdet indsatsplaner, gælder følgende overgangsløsning: I NFI-områder kan der i forbindelse med godkendelse af husdyrproduktioner ikke tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg N pr. liter.

Kommunens vurdering

Der er i ansøgningssystemet gennemført beregninger på udvaskningen fra rodzonen i hhv. nudrift og ansøgt drift. Beregningerne viser, at N-udvaskningen fra arealer beliggende i NFI er 50 mg N pr. liter. Merbelastningen øges med 2 mg nitrat pr. liter.

Disse beregninger er under forudsætning af, at arealerne drives med nedsat dyretryk til maks. 0,88 DE/ha kombineret med 1,00 % ekstra efterafgrøder udover PD-krav.

Dermed er beskyttelsesniveauet i forhold til nitrat til grundvand overholdt, og der er iflg. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke tale om væsentlige påvirkninger af grundvandet som følge af tilladelsen.

Der stilles vilkår om ekstra udlæg af efterafgrøder samt til maksimal tildeling af husdyrgødning i overensstemmelse med oplysningerne i ansøgningsmateriale. Overholdelse af vilkårene skal til enhver tid kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden, eksempelvis ved fremvisning af mark- og gødningsplaner.

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen kan meddeles på ovenstående vilkår uden at medføre en væsentlig påvirkning af grundvand med nitrat.

Overfladevand - Fosfor

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav til fosforoverskuddet på visse arealtyper, medmindre der efter gennemførelsen af det ansøgte projekt kan dokumenteres fosforbalance for ejendommen.

Kravet til fosforoverskuddet afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles således krav til fosforoverskuddet på detaildrænede eller -grøftede lavbundsarealer, samt på drænede lerjorder (Jordbundstype 5 – 10) med fosfortal 4 eller højere. Sådanne arealtyper betegnes som arealer, der er omfattet af Fosforklasse I, II eller III.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor Fosforklasse I-III, jf. kortbilag 3.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen kan meddeles, uden at udvaskningen af fosfor vil medføre en væsentlig påvirkning på overfladevand.

Overfladevand - Nitrat

For udbringningsarealer i oplande, der afvander til sårbare Natura 2000 områder og som har et lavt reduktionspotentiale i forhold til nitratudvaskning, stilles i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om et lavere husdyrtryk pr. ha, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Hele udbringningsarealet ligger indenfor Nitratklasse 0, jf. kortbilag 3. Der er derfor ingen krav om skærpelse af det generelle harmonitryk jf. bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen kan meddeles under de generelle regler, uden at det medfører en væsentlig påvirkning af overfladevand med nitrat.

Påvirkning fra gødningsudbringning – supplerende vurdering af påvirkningen af naturforhold

Som det fremgår af ovenstående afsnit, kan ejendommens gødningsudbringning overholde det generelle beskyttelsesniveau for næringsstofudvaskningen fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Af Vejledningen til Husdyrloven fremgår, at kommunalbestyrelsen for hver ansøgning efter Husdyrloven skal foretage en konkret vurdering af, om Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at undgå en væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte at stille vilkår, der rækker ud over disse beskyttelsesniveauer.

Vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse skal i henhold til Vejledningen foretages for både Natura 2000-områder og bilag IV-arter samt for overfladevand, der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

I vandløb har mængden af nitrat og fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af nitrat. Vandløbenes betydning mht. fosfor- og nitratbelastning er først og fremmest transporten til marine vandområder, der vil kunne blive påvirket af næringsstofftilførslen.

I det nedenstående har kommunen foretaget en vurdering af gødningsudbringningens påvirkning af øvrige typer af overfladevande, samt bilag IV-arter.

Påvirkning af marint vandmiljø ved næringsstofudvaskning

Marine recipienter

Billund Kommune grænser ikke op til marine områder, hvorfor næringsstofftilførsel til marine overfladevande fra udbringningsarealer i kommunen alene kan ske via transport i vandløb, som afvander arealerne. Afvandingen fra udbringningsarealerne for husdyrbrugene i Billund Kommune indgår i to hovedoplande, som afvander til henholdsvis Vadehavet (Hovedopland 1.10 i vandplanerne) og Ringkøbing fjord (Hovedopland 1.8 i vandplanerne). Desuden er der et lille område i den sydøstlige del af kommunen, der afvander til Vejle Fjord, som er en del af Hovedopland 1.11 Lillebælt/Jylland.

Den nordlige del af kommunen afvander via mindre vandløb til Skjern Å og Ringkøbing Fjord, mens resten af kommunen hovedsageligt afvander via mindre vandløb til Varde Å og Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde). Fra arealer i Billund Kommune tilledes Varde Å vand via Grindsted Å og Ansager Å, mens Skjern Å tilledes vand fra Omme Å og dets sydligere tilløb fra Simmelbæk. Hertil kommer som nævnt et lille område, der afvander til Vejle Fjord via Vejle Å.

Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde) og Ringkøbing Fjord er Natura 2000 områder, der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi begge er kategoriserede som meget sårbare overfor kvælstofftilførsel, mens Vadehavet (Grådyb Tidevandsområde) desuden er kategoriseret som meget sårbar overfor fosfortilførsel. Vejle Fjord og det nordlige Lillebælt er ikke omfattet af Natura 2000 udpegninger, ligesom disse vandområder heller ikke er kategoriseret som sårbare eller meget sårbare overfor fosfor- eller kvælstofftilførsel i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regi.

Hovedparten af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til vandløbssystemet Vejle Å med videre udløb til Vejle Fjord. De resterende udbringningsarealer afvander til Vadehavet.

Natura 2000 område - Vadehavet

Om Vadehavets opland fremgår af vandplanerne og basisanalyserne, at oplandet dækker et areal på godt 4400 km². Mod nord strækker oplandet sig fra Henne Strand på Vestkysten til Billund i øst. Mod sydvest går området ned til Bredebro og mod sydøst til lidt nordvest for Åbenrå, hvor afgrænsningen mod nord følger den Sydjyske højderyg. Hovedoplandet udgøres af et antal deloplande, hvoraf det største er Varde Å systemet, som afvander et areal på ca. 1090 km².

Det fremgår af resuméet, at arealanvendelsen i oplandet til Vadehavet er domineret af landbrug, som procentvis (69 %) udgør en lidt større andel af arealanvendelsen end på landsplan (67 %).

I afstrømningsområderne er der udpeget 14 Natura 2000-områder, bl.a. følgende:

- EF-habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde,
- EF-habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt,
- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet,
- samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet.

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder f.eks. sandbanker med lavvandet, vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand.

Udpegningsgrundlaget for Vadehavet omfatter bl.a. følgende relevante arter: Hav - og Flodlampret, Stavsild, Snæbel, Odder, Marsvin, Gråsæl og Spættet sæl. Udpegningsgrundlaget for Varde Å omfatter bl.a. følgende relevante naturtyper og arter: Vandløb med vandplanter, Flodperlemusling, Hav -, Bæk -, og Flodlampret, Laks, Snæbel, Odder.

Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blisshøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet.

Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

I Vandplanerne er der for Vadehavet fastsat målsætning om god økologisk tilstand. Tilstandsvurderingen for kystvandene i Hovedopland Vadehavet viser, at tilstanden i samtlige vandområder er ringe eller dårlig.

Vandplanerne for første planperiode fastlægger den konkrete indsats i forhold til ca. 6.600 tons kvælstof. Det er besluttet, at det samlede indsatsbehov genberegnes til vandområdeplaner for perioden 2015-2021. Det udskudte indsatsbehov over for kvælstof er således endnu ikke fastlagt.

Næringsstoffkoncentrationerne i Vadehavet er dels påvirket af den tidevandsbetingede udveksling fra Vesterhavet og dels fra baglandets ferskvandstilstrømning gennem vandløb og åer. Tilførslen af kvælstof fra det danske opland til Vadehavet er domineret af bidrag fra diffuse kilder (jordbrug, naturbidrag og spredt bebyggelse), hvoraf udvaskningen fra landbruget udgør den største del, mens punktkilder som f.eks. renseanlæg og dambrug bidrager væsentligt til fosfortilførslen.

Grundlag for vurdering af nitratpåvirkningen af Vadehavet og Vejle Fjord

I Vejledningen til Husdyrloven fremgår, at der skal foretages en vurdering af, om husdyrbruget i sig selv kan påvirke vandområder væsentligt, og om husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter (kumulation) kan påvirke vandområder væsentligt. Der er i Vejledningen opstillet nogle afskæringskriterier for skadevirkning fra nitratudvaskning, hvorom fremgår, at et projekt for husdyrbrug ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Kommunen kan uanset en eventuel stigning i husdyrtrykket godkende ansøgninger, hvor nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug. Det kan gøres på flere måder. Det kan ske ved brug af reducerede gødningsnormer, flere efterafgrøder, eller ændret sædskifte. Det vil sige, at en landmand, der gerne vil have udvidet sit brug i et område, hvor dyretrykket er steget, udformer en ansøgning, hvor der vælges en eller flere af disse muligheder, så det fremgår af ansøgningen, at der fra de arealer, som anvendes til udspreddning af husdyrgødning, ikke vil være en større nitratudvaskning i det pågældende opland, end hvis der kun anvendes handelsgødning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv:

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Det fremgår videre af Vejledningen, at der med de ovennævnte afskæringskriterier vurderes efter pkt. 1, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning:

Udviklingen i husdyrproduktionen i det aktuelle opland opgøres kontinuerligt (lineær regression) for perioden fra 1. januar 2007 og frem til godkendelsestidspunktet. Referencedatoen er fastsat til den 1. januar 2007, idet 2007 er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt i forbindelse med udarbejdelse af vandplanerne.

Ved opgørelsen af udviklingen i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen.

Til brug for kommunernes vurdering af dyreenhedsudviklingen har Miljøstyrelsen i marts 2011 udgivet en samlet opgørelse af dyretrykket, hvoraf udviklingen i antallet af husdyreenheder i 143 kystoplande (oplande jf. vandplanlægning efter miljømålsloven) er opgjort for de enkelte oplande for årene fra 2007 og frem på baggrund af CHR data. Opgørelsen opdateres årligt og er gjort tilgængeligt på et WebGis-kort. www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet og Vejle Inderfjord fra husdyrbruget i sammenhæng med andre projekter, jf. afskæringskriterium Pkt. 1

For opland Vadehavet, Grådyb Tidevandsområde, fremgår af Miljøstyrelsens opgørelse, at oplandet er på 182.040 ha. Det samlede dyretryk i oplandet var i 2007 på 137.563 DE og på 152.855 DE i 2015, hvor seneste data foreligger. Der er således sket en stigning i antallet af dyreenheder fra 2007 til 2015 på ca. 11,12 %.

For opland Vejle Inderfjord fremgår af opgørelsen, at oplandet er på 33.887 ha. Det samlede dyretryk i oplandet var i 2007 på 17.721 DE og på 15.387 DE i 2015. Der er således sket et fald i antallet af dyreenheder fra 2007 til 2015 på 13,17 %.

Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om eventuelle forhold omkring husdyrbrugene i oplandet (afbrænding af husdyrgødning, eksport ud af oplandet o.l.), som bør medføre et fradrag i den opgørelse af dyretrykket i oplandet efter 2007, som ovenstående data fra WebGis-kortet er udtryk for. Som det fremgår af ovenstående Pkt. 1 kan eventuelle andre gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorfor kommunen ikke har foretaget supplerende vurderinger af bidrag fra andre kilder i oplandet end husdyrbrug.

På ovenstående grundlag er det kommunens vurdering, at det som udgangspunkt ikke kan udelukkes, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrgødningen i det ansøgte projekt i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet og Vejle Inderfjord. Som det fremgår af Pkt. 1 ovenfor, kan der imidlertid tillades et projekt, hvor udvaskningen fra husdyrbrugets gødningsudbringning er reduceret til et niveau, der svarer til et planteavlslug. Baggrunden for dette er ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24.

november 2011, at arealer, der dyrkes i almindelig omdrift, herunder med almindelig anvendelse af handelsgødning, som udgangspunkt ikke kræver, at der foretages en vurdering efter habitatbekendtgørelsens⁴ § 7, jf. § 8.

Der er i IT-ansøgningssystemet udført beregninger vedrørende udvaskningen fra det ansøgte projekt, som er baseret på, at ejendommens arealer drives som et plantebrug med anvendelse af handelsgødning i stedet for husdyrgødning. Beregningerne viser en udvaskning fra rodzonen på 82,4 kg N/ha/år.

Da den ansøgte udvaskning (76,3 kg N/ha/år) ikke er større end den beregnede udvaskning er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt i sammenhæng med andre projekter ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af Vadehavet og Vejle Inderfjord, idet projektet ikke vil påvirke mere end, hvad der svarer til drift uden husdyrgødning.

Der stilles vilkår, som fastlægger de anvendte udbringningsarealer og den maksimalt tilførte gødningsmængde, samt om anvendelse af de forudsatte supplerende virkemidler.

Vurdering af nitratpåvirkning af Vadehavet og Vejle Fjord fra husdyrbruget i sig selv, jf. afskæringskriterierne Pkt. 2A og Pkt. 2B

I forhold til vurderingen af den isolerede påvirkning fra projektet, jf. kriterium 2B, anfører Miljøstyrelsen i Vejledningen, at identifikationen af, om der er tale om et "meget lidt eutrofieret" vandområde, bør tage udgangspunkt i basisanalyserne. I henhold til oplysningerne i basisanalyserne, er det kommunens vurdering, at vandområderne ikke kan betragtes som meget lidt eutrofierede.

Om identifikationen af, om der er tale om et "lukket bassin med ringe vandudskiftning", anfører Miljøstyrelsen, at der bør tages udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning, jf. disses klassificering som sårbare vandområder og meget sårbare vandområder, idet sådanne vandområder må betragtes som mere eller mindre lukkede bassiner.

Vadehavet syd for Esbjerg er klassificeret som sårbare vandområder, mens vandområdet i Grådyb Tidevandsområde er klassificeret som et meget sårbart vandområde. Afstrømningen til den nordlige del af Grådyb Tidevandsområde (Ho Bugt) stammer næsten udelukkende fra Varde Å, som modtager udvasket kvælstof fra en stor del af Billund Kommunes landbrugsområder, herunder fra nærværende landbrugs udbringningsarealer. Ho Bugt er af landarealer afskåret fra vandbevægelser i åbne kystområder, og må vurderes at have karakter af et lukket bassin med ringe vandudskiftning.

Som tidligere nævnt er Vejle Fjord hverken klassificeret som sårbart eller meget sårbart vandområde. I basisbeskrivelsen er Vejle Fjord imidlertid opdelt i Vejle Yderfjord og Vejle Inderfjord.

På den baggrund er det kommunens vurdering, at kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vil kunne medføre skadevirkning, hvis den

⁴ BEK nr. 188 af 26/02/2016 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

udgør mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning til Ho Bugt og til Vejle Inderfjord.

I Husdyrvejledningen er foreslået en metode, efter hvilken husdyrbrugets andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde kan beregnes på baggrund af udvaskningsparametre for oplandet og husdyrbruget. I udvaskningsparametrene for husdyrbruget indgår bl.a. antal kg N/ha/år, der udvaskes fra rodzonen, hvilket for det enkelte husdyrbrugs udbringningsarealer kan beregnes i ansøgningsskemaet i Husdyrgodkendelse.dk efter anvisningerne i Bilag 1 til Miljøstyrelsens notat (nitratnotatet) af 24. juni 2010. Det fremgår imidlertid af notatet, at anvendelse af husdyrgødning normalt maksimalt vil kunne påvirke udvaskningen med 10 kg N/ha/år.

I det nedenstående har kommunen foretaget en beregning af husdyrbrugets nitratbidrag til Ho Bugt og Vejle Inderfjord, idet udvaskningsbidraget fra husdyrgødning af husdyrbrugets udbringningsarealer er lagt ind i beregningerne med en værdi på 10 kg N/ha/år. Der er således tale om en konservativ beregning, som vil overestimere husdyrbrugets andel af udvaskningen.

Tabel 8. Nitratudvaskningsberegning - Vadehavet	
Samlet opland til Vadehavet, ha	440.000
Delopland Varde Å (opland til meget sårbar Natura 2000 vandområde - Ho Bugt)	109.000
Dyrket areal i deloplandet, ha	69.760
Reduktionspotentiale, jf. nitratklasse, pct.	63,0
Standardudvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år (sandjord)	78
Udvaskning i deloplandet fra dyrket areal, kg N/år	2.013.274
Udvaskning i deloplandet fra øvrigt areal, kg N/år	145.188
Udvaskning i alt fra deloplandet, kg N/år	2.158.462
Udvaskning fra husdyrbruget	
Reduktionspotentiale, pct.	63,0
Ansøgt udbringningsareal, ha	13,94
Udvaskning fra husdyrgødning i rodzonen på ansøgt areal, kg N/ha/år	10
Samlet udvaskning fra ansøgt areal, kg N/år	52
Husdyrbrugets andel af nitratbelastningen (%)	0,00

Tabel 9. Nitratudvaskningsberegning - Vejle Inderfjord	
Opland, Vejle Inderfjord, ha	38.887
Dyrket areal i deloplandet, ha	23.721
Reduktionspotentiale, vurderet jf. nitratklasse, pct.	63,0
Standardudvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år (40 % sandjord og 60 % lerjord)	59,4
Udvaskning i deloplandet fra dyrket areal, kg N/år	521.342
Udvaskning i deloplandet fra øvrigt areal, kg N/år	56.114

Udvaskning i alt fra deloplandet, kg N/år	577.456
Udvaskning fra husdyrbruget	
Reduktionspotentiale, pct.	63,0
Ansøgt udspretningsareal, som afvander til Vejle Inderfjord (inkl. aftalearealer), ha	1,84
Udvaskning fra husdyrgødning i rodzonen på ansøgt delareal, kg N/ha/år*	10
Samlet udvaskning fra ansøgt delareal, kg N/år	7
Husdyrbrugets andel af nitratbelastningen, pct.	0,00

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at projektet i sig selv ikke vil kunne medføre væsentlig nitratpåvirkning af Vadehavet eller Vejle Inderfjord.

Grundlag for vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet og Vejle Inderfjord

Det fremgår af Husdyrvejledningen, at der på nuværende tidspunkt ikke findes beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til arealerne og tab af fosfor til vandmiljøet. Det er derfor valgt at fastsætte beskyttelsesniveauet (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4) for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor, ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt. Beskyttelsesniveauet er en skærpelse i forhold til de generelle regler.

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra jordens fosfortal (der er en indikator for fosforpuljens størrelse), jordtype og dræningsforhold. Beskyttelsesniveauet er desuden fastlagt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrproduktionen, der viser at husdyrproduktionen ikke stiger samlet set i Danmark, men at produktionerne samles på færre, men større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauet bidrager dermed til, at fosforoverskuddet i oplande til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor, bliver nedbragt i takt med tilladelser, godkendelser og ophør af husdyrbrug.

I ovenstående afsnit har kommunen taget stilling til

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor i relation til de konkrete risikofaktorer omkring husdyrbrugets udbringningsarealer, og i ovenstående afsnit om nitratpåvirkning er vurderet, at der en stigning i husdyrtrykket i oplandet. Af Husdyrvejledningen fremgår, at overholdelse af beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet i de allerfleste tilfælde vil betyde, at der ikke vil være tale om nogen væsentlig påvirkning med fosfor fra en husdyrproduktion.

Kommunen skal dog for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, og kommunen kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet i bilag 3. I Husdyrgodkendelsens bilag 4 er anført de muligheder, som kommunen har, hvis det vurderes, at der skal stilles vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet for fosforoverskud. Her anvendes et af flg. kriterier:

- A. På andre drænedele lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser, jf. bilag 3, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, stilles vilkår om maksimal fosforoverskud.
- B. På drænedele ikke-lerjorde stilles vilkår afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænedele lerjorde, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.
- C. I oplande til mindre sårbare Natura 2000 vandområder stilles vilkår svarende til de vilkår for oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor og omfattet af krav i henhold til fosforklasse 1, 2 eller 3.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Vadehavet og Vejle Inderfjord fra husdyrbruget
Ingen af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor fosforklasse 1-3. Det ansøgte projekt overholder Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosfor, og fosforoverskuddet ligger på -5,2 kg P/ha/år.

Billund Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Under hensyn til arealernes beliggenhed og karakter finder Billund Kommune derfor ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet.

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at nærværende afgørelse ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Vadehavet og Vejle Inderfjord.

Påvirkning af søer

Vedrørende påvirkning af fosforfølsomme søer gælder i henhold Natur og Miljøklagenævnet i NMK-133-00045, at beskyttelsesniveauet vedrørende fosfor alene er rettet mod Natura 2000 områder. Det konkrete projekt overholder beskyttelsesniveauet i henhold til bilag 3, jf. ovenstående afsnit. Da bilag 4 alene vedrører Natura 2000 områder, er der jf. nævnets afgørelse ikke hjemmel til at stille yderligere krav af hensyn til fosforbelastningen af søer beliggende uden for Natura 2000 områder.

Søer i Natura 2000 områder

Ejendommens udbringningsarealer ligger ikke i eller grænser op til Natura 2000 områder. På baggrund af en gennemgang af kortværkerne i Danmarks Miljøportal af vandløbssystemerne, kan kommunen konstatere, at vandløbenes naturlige forløb ikke har tilløb til søer indenfor Natura 2000 områder.

Nitratfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplande til søer, som kommunen vurderer, er nitratfølsomme.

Fosforfølsomme søer udenfor Natura 2000 områder

I Billund Kommune er i forslaget til vandplaner optaget følgende søer: Grindsted Engsø, Knoldsø, Søndersø, Nørresø og Hjortlund Sø. Enkelte af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til Grindsted Engsø.

Med henvisning til ovennævnte afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet konkluderes, at det generelle beskyttelsesniveau for fosfor må sikre, at der ikke

sker en væsentlig fosforbelastning fra udbringningsarealer beliggende i oplande til søer i lokalområdet uden for Natura 2000.

I Vejledningen anbefales, at der - ud over fosforudvaskningsvurderinger jf. det ovenstående - anlægges en landskabsmæssig risikobetragtning i vurderingen af fosforbelastningen af søer i nærheden af udbringningsarealerne. Der er i vejledningen opstillet en opgørelse over kilder til fosfortilførsel, som viser, at langt hovedparten af tilførslen fremkommer via tre bidragstyper:

- Dræn, både minerogene og organiske jorder
- Brinkerosion
- Jorderosion og overfladisk afstrømning

Om bidraget via dræn anføres i Vejledningen, at der er taget hånd om dette via fosforklasserne, men at det i forhold til den konkrete vurdering af den enkelte mark kan være af værdi at vurdere markens placering i landskabet. Hvis marken grænser op til en fosforfølsom sø eller ligger i kort afstand og ved dræn, grøft eller vandløb, som kan aflede til søen, kan det være nødvendigt at tage yderligere skridt, f.eks. ved vilkår om en randzone på 10 meter.

Andelen via brinkerosion er relativt stor, men bliver i et vist omfang reguleret via anden lovgivning herunder Vandløbsloven⁵ (vandløbsregulativer). I den konkrete vurdering kan det imidlertid være af værdi at se på landskabet, som udbringningsarealerne ligger i.

Om bidraget fra jorderosion og overfladisk afstrømning fremgår af Vejledningen, at der i henhold til Husdyrgødningebekendtgørelsen ikke må anvendes flydende husdyrgødning, hvis hældningen over er 6 grader og afstanden mindre end 20 meter. Hvis afstanden er større end 20 meter, men landskabet i øvrigt hælder ned mod et vandløb eller en sø, kan det overvejes, om der bør etableres en bræmme for at mindske bidraget fra overfladeafstrømning og/eller vinderosion. Dette vil kun være relevant, hvor markerne ligger umiddelbart i forlængelse af hinanden og i direkte nærhed til vandløb/sø.

Da ingen af arealerne grænser op til de nævnte søer, vurderes der ikke at være grundlag for, at der, af hensyn til risikoen for fosfortilførsel til søerne, stilles krav om regulering af markdriften, som rækker ud over de almindelige lovbaserede regler.

Natur

Påvirkninger fra anlæg

Udvidelsen af dyreholdet på ejendommen vil medføre en meremission på 23,3 kg N/år, og en totalemissionen fra ejendommen på 222,35 kg N/år.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, skal der ved miljøvurderinger af tilladelser efter § 10 i Husdyrloven kun foretages beregninger og vurderinger, jf. bekendtgørelsens bilag 3, såfremt ejendommens anlæg er placeret nærmere end 300 meter fra naturtyper omfattet af kategori 1 og 2 (tidligere § 7 natur) eller 3 (Heder, moser og overdrev omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven samt ammoniakfølsomme skove). Der er ingen kategori 1

⁵ LBK nr. 1579 af 08/12/2015. Lov om vandløb

eller 2 natur indenfor 300 meter, men syd for ejendommen ligger der et område som er udpeget til potentiel ammoniakfølsom skov. (se bilag 4).

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. bilag 3 i

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om skovjordbund,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter.

På ingen af de pågældende arealer er der skov på de høje målebordsblade (opmålt 1862-1899) eller de lave målebordsblade (opmålt 1928-1945), men derimod mose/hede. På luftfotos fra 1954 og frem fremstår hovedparten af arealerne som plantagelignende skov dog med partier som ser urørte ud. Kommunen har ikke kendskab til naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter i skovene.

Det er Billund Kommunes vurdering, at hovedparten af arealerne ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove. Det er dog kommunens vurdering, at dele af skoven kan være ammoniakfølsom skov, og dermed omfattet af Kategori 3 natur, for hvilken der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat et beskyttelsesniveau på max. 1,0 kg N/ha/år i merdeposition.

Kommunen har derfor beregnet merdeposition på det potentielt ammoniakfølsomme skovareal, der ligger tættest på ejendommen, jf. bilag 4. Merdepositionen til arealet syd for ejendommen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Da merdepositionen således ligger under beskyttelsesniveauet, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau vil der ikke kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne.

Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdepositionen på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauet, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Afstanden fra Fittingvej 44 til nærmeste punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 71 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 46, *Ranbøl Hede*, er ca. 3,0 km. Habitatområdet dækker et areal på 958 ha, og fuglebeskyttelsesområdet et areal på 1000 ha. Områderne er udpeget for at beskytte og bevare 11 habitatnaturtyper og en fugleart, Tinksmed. Habitattyperne omfatter primært indlandsklitter, dværgbuskesamfund, overdrev, kærsumfund samt en næringsfattig sø. I den nordlige del af Ranbøl Hede ligger Frederikshåb Plantage.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr og hvidgran en trussel.

Kommunens vurdering

Da ejendommen er placeret mere end 3,0 km fra EF-habitatområde nr. 71 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 46, *Randbøl Hede*, er det kommunens vurdering, at ammoniakemissionen fra ejendommen på baggrund af den store afstand ikke vil kunne medføre en væsentlig påvirkning.

Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte udvidelse af dyreholdet på ejendommen, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre nogen væsentlig påvirkning naturområder med luftbåren ammoniak.

Påvirkninger fra udbringningsarealer

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer i Billund Kommune ligger inden for national⁶ eller international⁷ udpeget natur.

Ingen af udbringningsarealerne i Billund Kommune grænser op til § 3 registreret natur.

Det er Billund kommunes vurdering, at en tilladelse til de ansøgte ændringer på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registrerede områder med kvælstof og fosfor.

Bilag IV arter

Arter, der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12⁸ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget Fittingvej 44 eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø flere steder også løgfrø og /eller stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er derudover rødlistet.

⁶ Udpeget iht. Naturbeskyttelsesloven og Husdyrloven.

⁷ Udpeget iht. EF-habitatdirektivet. Dir. om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (92/43/EØF)

⁸ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder. Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller. Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Kommunens vurdering

Der findes ingen søer eller vandhuller på eller i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealerne beliggende i Billund Kommune. Det er derfor Billund Kommunes vurdering, at tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på Fittingvej 44 ikke vil have nogen væsentlig påvirkning af natur, herunder af de omtalte padder eller deres levesteder.

Samlet vurdering

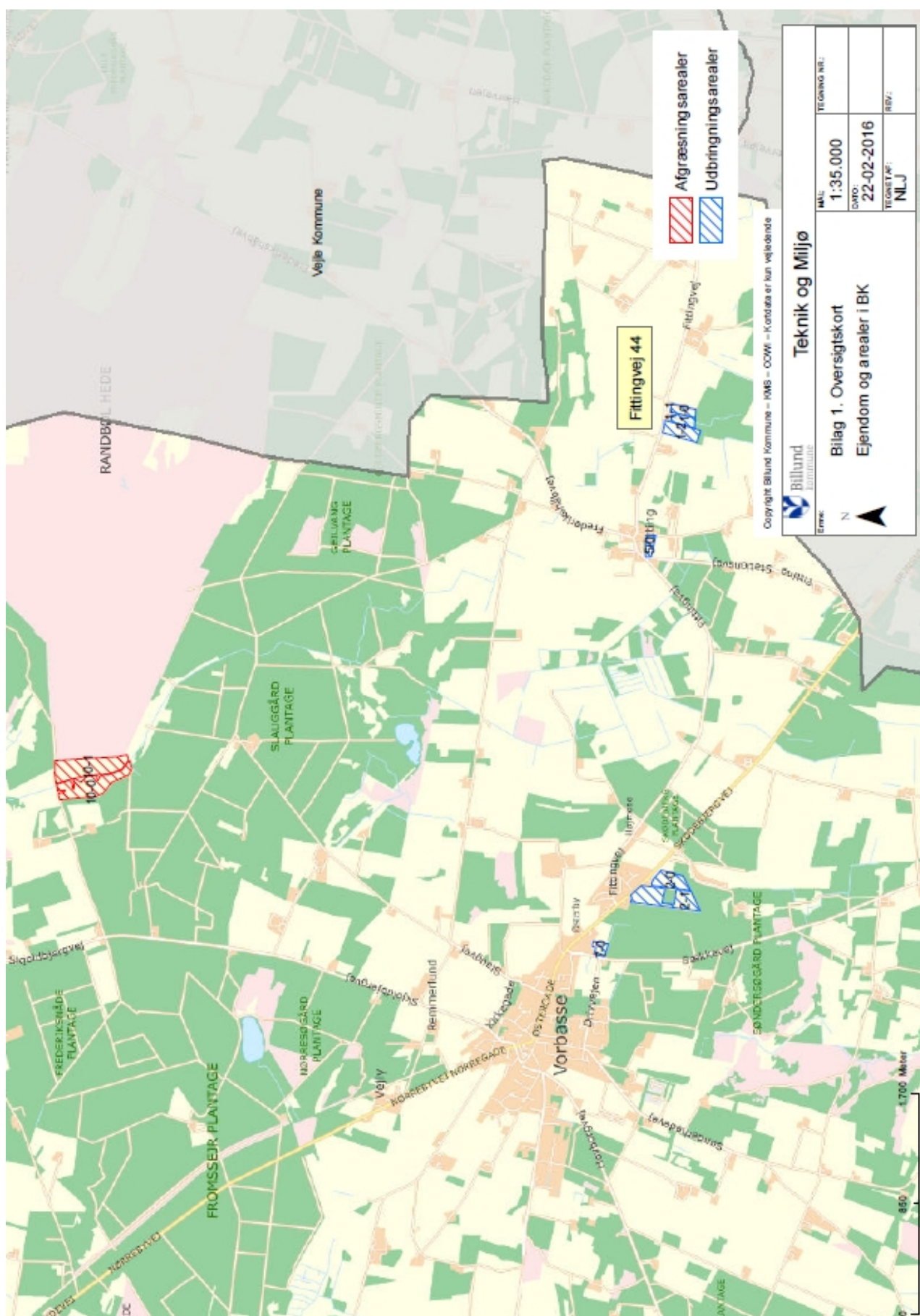
Samlet er det Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tilladelse til udvidelse og ændring af dyreholdet på ejendommen Fittingvej 44, 6623 Vorbasse. Tilladelsen meddeles i henhold til § 10 i Husdyrloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen.

Denne tilladelse efter Husdyrloven fritager ikke ejendommen for at indhente de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Bilag

- 1 Oversigtskort
- 2 Situationsplan
- 3 Kortbilag med NFI, Nitratklasse og Fosforklasse
- 4 Kortbilag med natur indenfor 300 meter
- 5 Arealer i Vejle Kommune
- 5a Høringssvar Vejle Kommune
- 6 Arealer i Kolding Kommune
- 7 Arealer i Kolding Kommune
- 7a Høringssvar Kolding Kommune
- 8 Høringssvar Vejen Kommune
- 9 Arealer i Randers Kommune

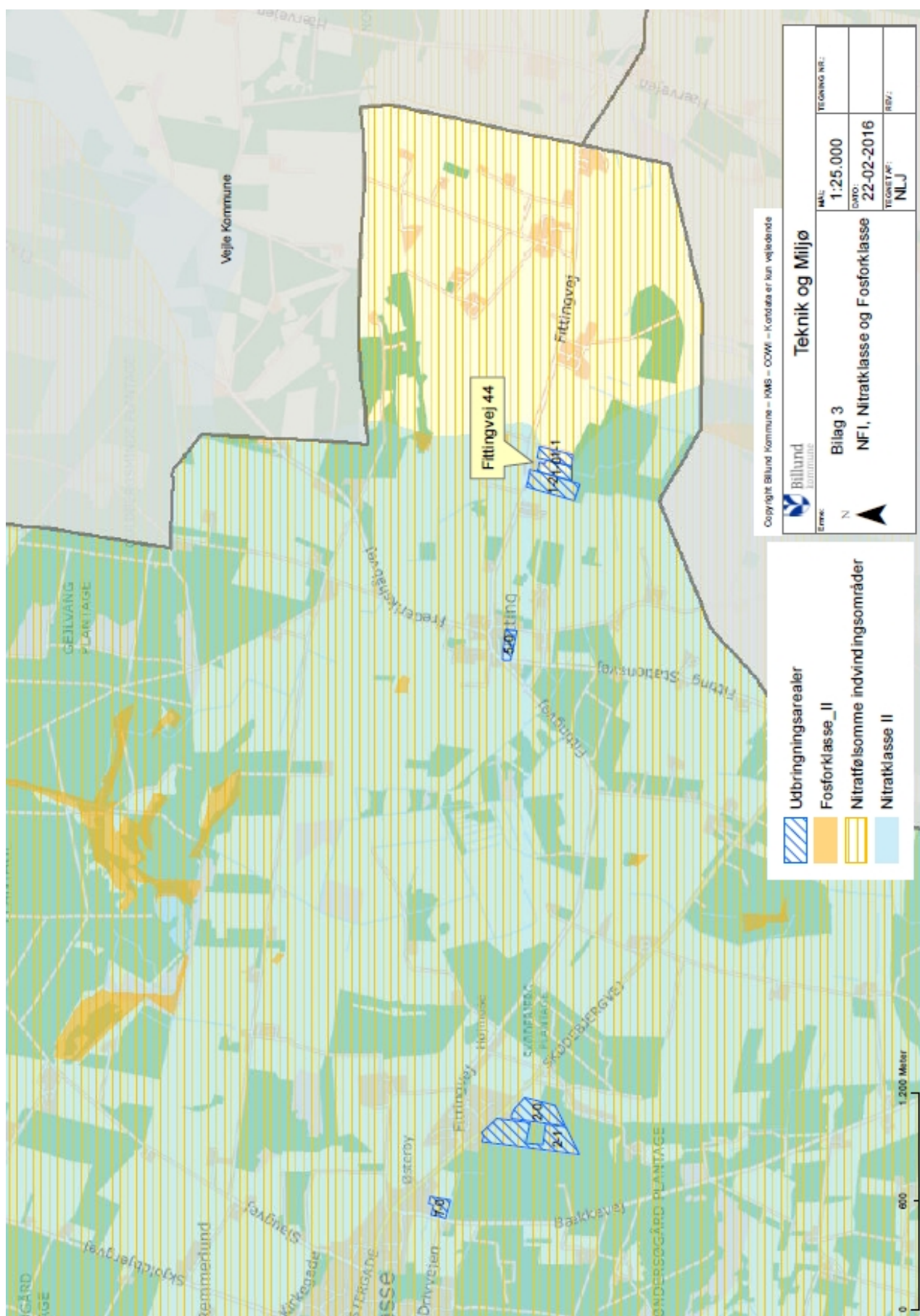
Bilag 1. Oversigtskort

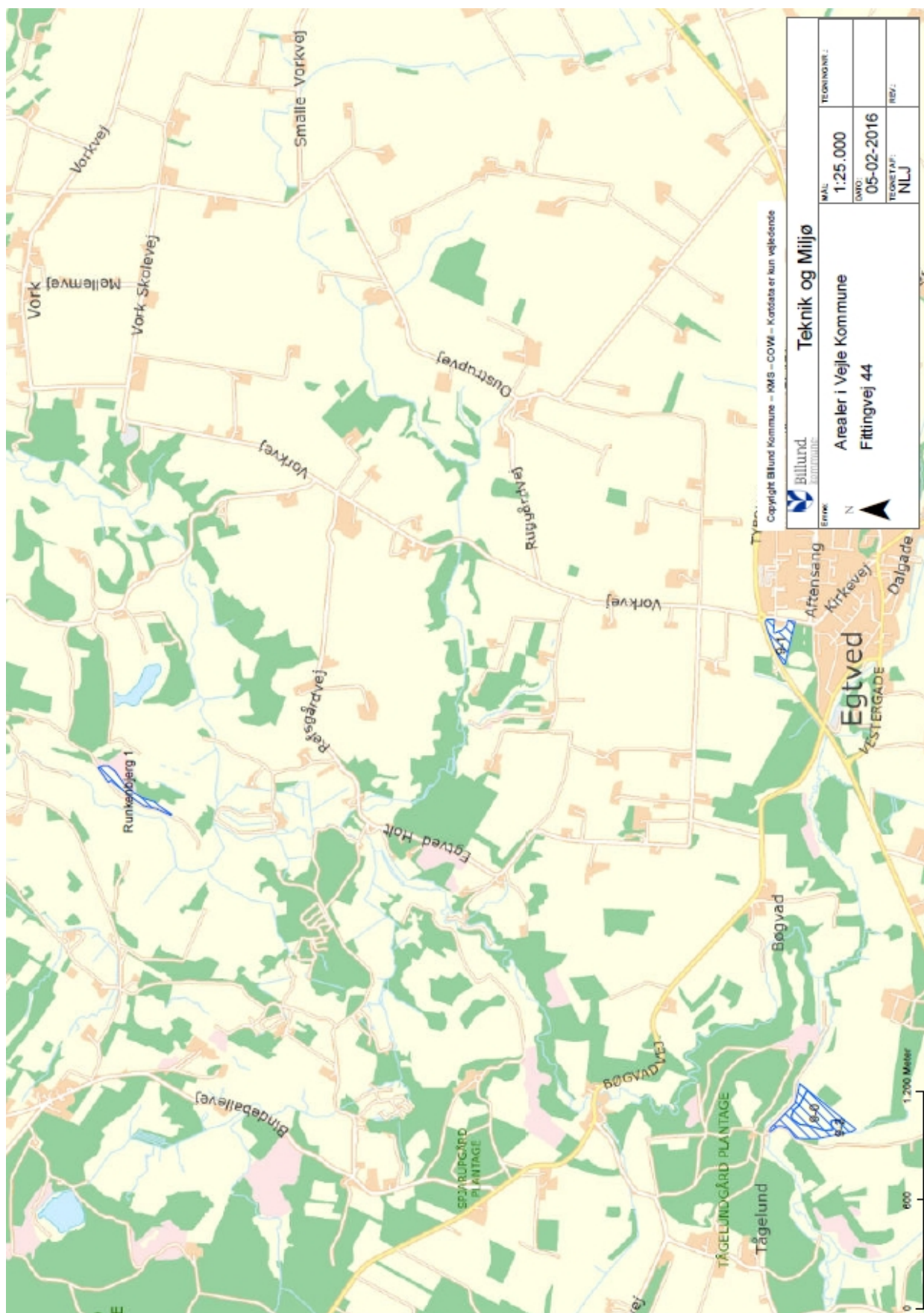
Bilag 2. Situationsplan

Bilag 3. Kortbilag med NFI, Nitratklasse og Fosforklasse

Bilag 4. Kortbilag med natur indenfor 300 meter

Billund Kommune
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted
Att. Nina Laudal Jensen
nlj@billund.dk

Vurdering af udbringningsarealer i Vejle Kommune

3. marts 2016

Billund Kommune har den 8. februar 2016 anmodet Vejle Kommune om en udtalelse i forbindelse med tilladelse til husdyrbruget på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse drevet af Niels Ole Mols, Fittingvej 44, 6623 Vorbasse (CVR nummer 21495182). Husdyrbruget udvides fra 28,6 til 45,1 dyreenheder(DE). Husdyrbruget er et brug med mange dyreracer. Udvidelsen skyldes primært stigning i antallet af kvæg med opdræt.

Vurderingen er foretaget på baggrund af scenarieberegning 84.520.

Der udbringes i alt 21,09 DE husdyrgødning (2.140,74 kg N og 18,76 kg P) på 23,94 ha, svarende til et dyretryk på 0,88 DE/ha. Fosforoverskuddet er beregnet til - 5,2 kg P/ha/år. Resten af husdyrgødningen afsættes ved afgræsning.

Der anvendes standardsædske K4 og K13.

Der indgår 10,15 ha arealer i Vejle Kommune. 1 mark, nr. 9-1 bruges til udbringning af husdyrgødning, i alt 1,9 ha, øvrige arealer benyttes til afgræsning. Arealet ved Runkenbjerg er aftaleareal. Øvrige arealer er ejet/forpagtet areal. Se kort i bilag 1.

Afgræsning

Arealerne, der afgræsses, er beskyttet natur, hhv. eng og overdrev. Mark 9-0 er ikke registreret som beskyttet natur, men forventes på sigt at udvikle sig til et overdrevsareal. Vejle Kommune har aftalt med Niels Ole Mols, at marken ikke får tilført husdyrgødning, men alene benyttes til afgræsning. Det skal derfor rettes i ansøgningen.

Side: 1/3

Sagsnr.:

LAN-2016-00060.

Kontaktperson:

Susanne Ringgren

Møller

Lokaltlf.: 76 81 24 17

E-post:

SUMOL@vejle.dk

Her bor vi:

Kirketorvet 22

7100 Vejle

Vejle Kommune - Landbrug & Vand

Kirketorvet 22 · 7100 Vejle · Tlf.: 76 81 22 30

teknikogmiljo@vejle.dk · www.vejle.dk

Åbningstider: Mandag-onsdag kl. 9-15, torsdag kl. 9-17, fredag kl. 9-14

Telefonåbningstider: Mandag-onsdag kl. 8-15, torsdag kl. 8-17, fredag kl. 8-14

Billund Kommune har oplyst, at mark 9-2 afgræsses med 7 køer m/ opdræt og marken ved Runkenbjerg afgræsses af 10 geder m/ kid. Dyrene går 7 mdr. uden for udbringningsareal. Fremad skal de 7 køer m/opdræt også afgræsse mark 9-0.

Areaerne som afgræsses, ligger helt eller delvist inde i Natura 2000-område Egtved Ådal.

Vejle Kommune vurderer, at der ikke er risiko for at påvirke naturtypen 6230 artsrige overdrev, som er registreret på marken ved Runkenbjerg eller den beskyttede natur, som består af eng og overdrev på mark 9-2 ved afgræsning med det angivne dyrehold.

Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 1.

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag	
238	Egtved Ådal	1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)	
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)	Ny
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Ny
		3160	Brunvandede søer og vandhuller	Ny
		3260	Vandløb med vandplanter	
		4030	Torre dværgbusksamfund (heder)	
		5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter	
		6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidèlokaliteter)	Ny
		6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	
		6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	Ny
		6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn	
		7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand	Ny
		7220	*Kilder og væld med kalkholdigt(hårdt) vand	Ny
		7230	Rigkær	
		9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund	Ny
		9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund	
		91D0	*Skovbevoksede torvemoser	Ny
		91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	

Tabel 1: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 238 Egtved Ådal

Udbringning

Mark 9-1- bruges til udbringning af husdyrgødning. Beregninger viser, at udvaskningen ved benyttelse af 1 % ekstra efterafgrøde, bliver 76,3 kg N/ha. Dette er lavere end udvaskningen fra et planteavlsbrug, som vil være på 82,4 kg N/ha.

Mark 9-1 ligger i nitratfølsomt grundvandsområde og inden for indsatsområde med hensyn til nitrat, For marken stiger udvaskningen til 50 mg nitrat/l. Marken ligger uden for nitrat- og fosforklasser. Marken afvander til Vejle Fjord.

Der er ikke beskyttede diger på marken. Der må ikke foretages ændringer i de beskyttede sten- og jorddiger, jf. Museumslovens § 29.

Der er ikke beskyttede fortidsminder på marken.

Samlet vurdering

Det er Vejle Kommunes vurdering, at det med følgende vilkår kan sikres, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet som følge af udbringning på ejede og forpagtede arealer:

- Mark 9-0 og 9-2 må maksimalt afgræsses med et dyretryk på 0,8 DE/ha i afgræsningsperioden. Dyrene, som afgræsser naturarealet, må ikke tilskuds fodres.
- Der skal på bedriftsniveau være mindst 1 % ekstra efterafgrøder ud over NaturErhvervs krav om efterafgrøder.

Vilkårene kan omformuleres, så de svarer til de øvrige vilkår i miljøgodkendelsen.

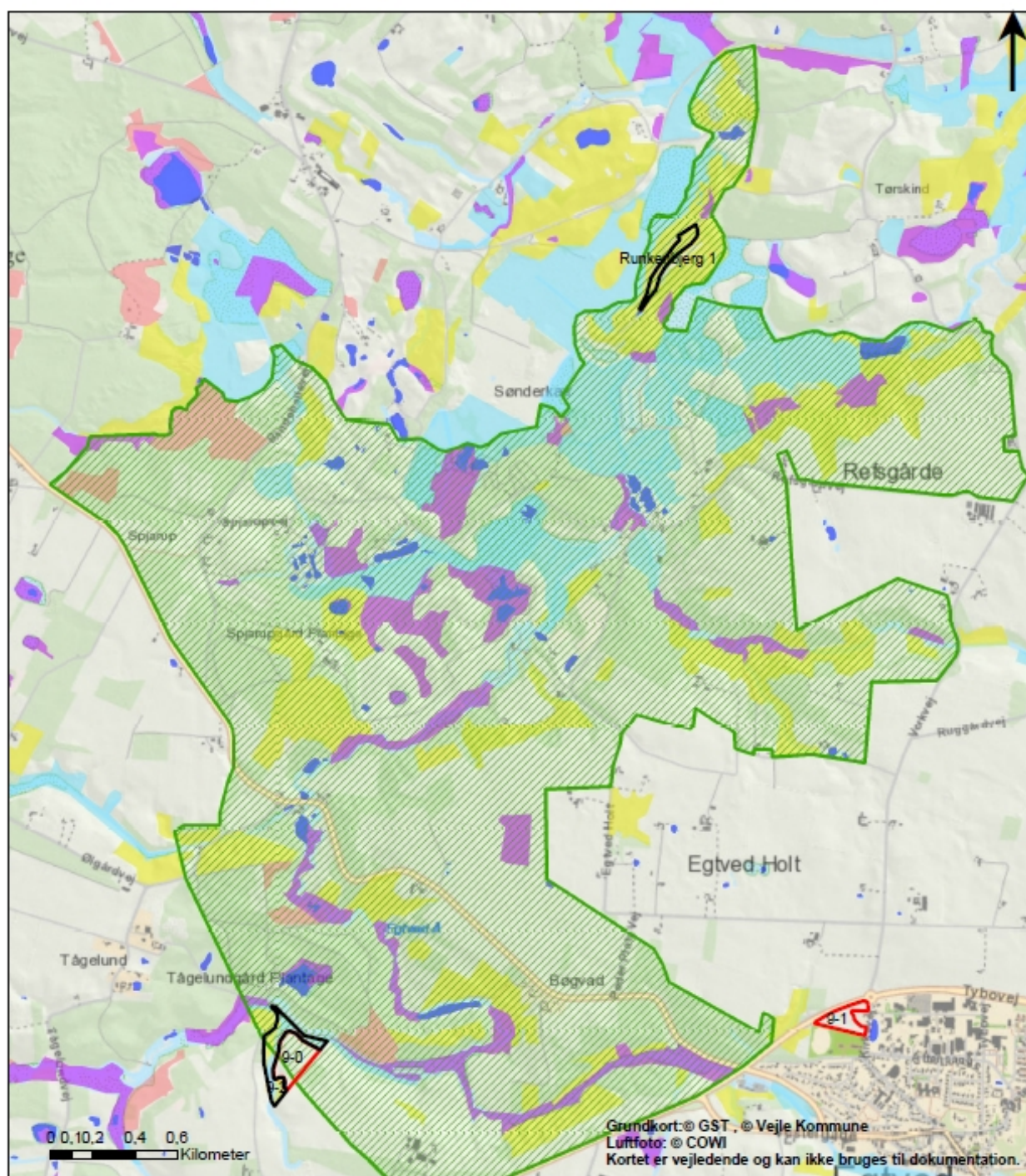
Det er Vejle Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte drift af arealerne med disse vilkår overholder beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesloven og ikke strider mod lokale miljø- og naturhensyn.

Venlig hilsen

Susanne Møller

Bilag 1 Udbringningsarealer og naturudpegninger

Bilag 2 Grundvand

Signatur

Arealer_V1_84520

ArealType

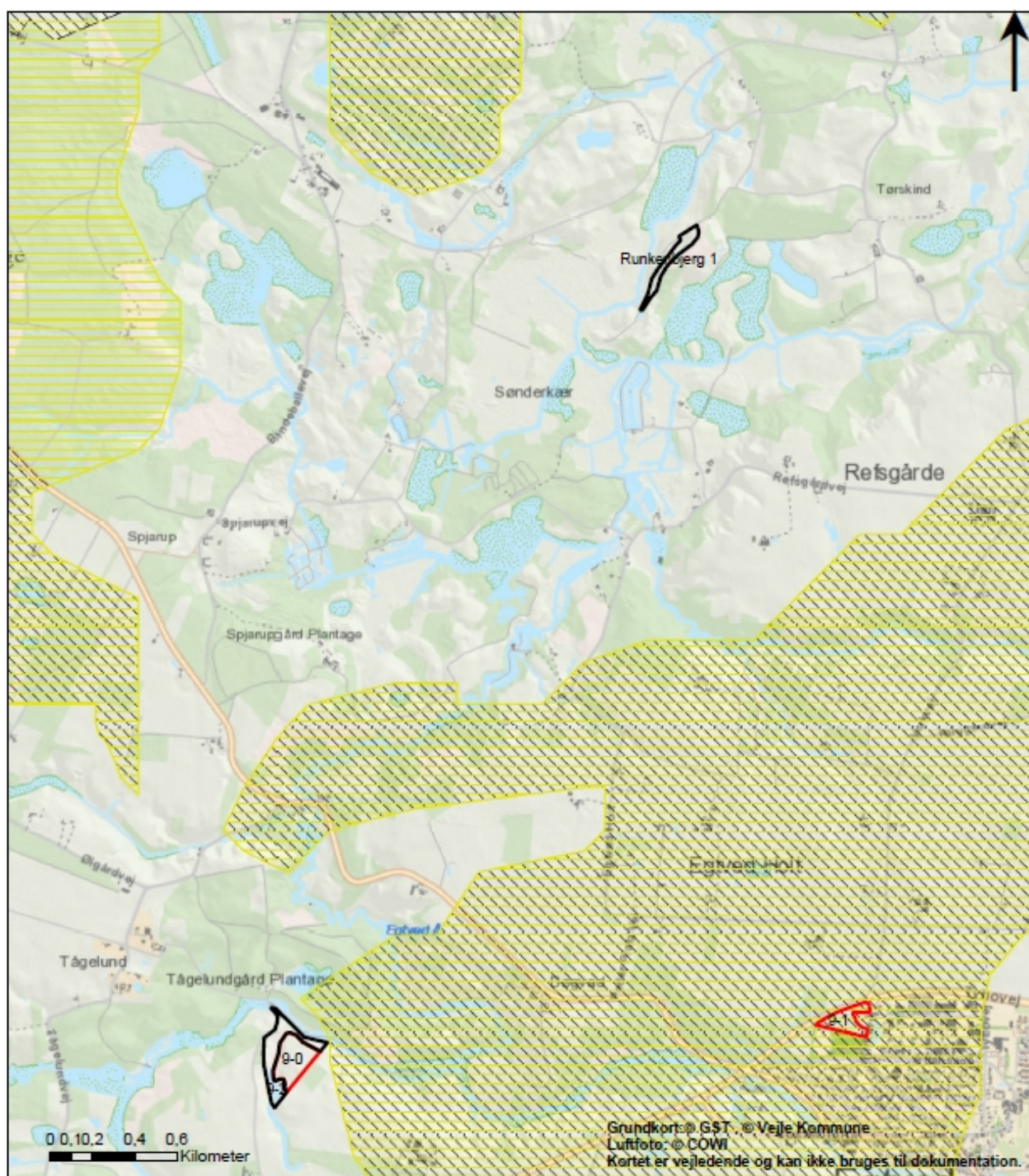
- Aftale
- Udbringning
- EF habitat områder
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Sø

Bilag 1

Udbringningsarealer og naturudpegninger

Arealer i Vejle Kommune tilhørende
Fittingvej 44, 6623 Vorbasse
CVR.nr. 21495182

Målforskel 1:25.000

Signatur

Arealer_V1_84520

ArealType

Aftale

Udbringning

Nitratfølsomme indvindingsområder (seneste viden)

Indsatsområder med hensyn til nitrat

Bilag 2

Grundvand

Arealer i Vejle Kommune tilhørende
Fittingvej 44, 6623 Vorbasse
CVR.nr. 21495182

Målførhold 1:25.000

Teknik og Miljø

Arealer i Kolding Kommune 1
Fittingvej 44

MÅL:	1:15.000	TEKNOLOGI:	
DATO:	05-02-2016	TRACERET AF:	NLJ
		REVIS:	

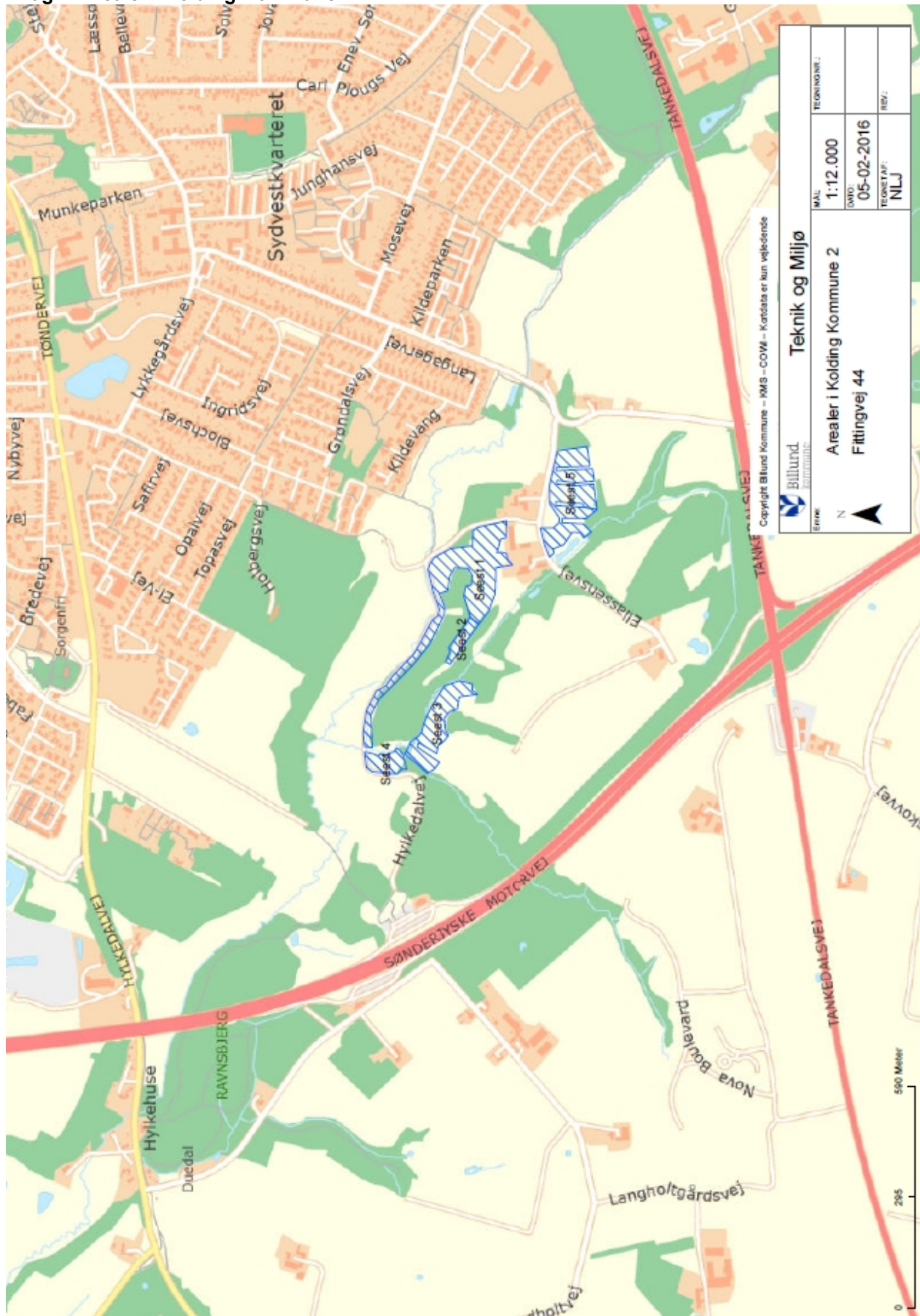
Copyright Billund Kommune - RMS - COWI - Kortdata er kun vejledende

Billund
KOMMUNE

Ente: N

740 Meter

Bilag 7. Arealer i Kolding Kommune

**Kolding
Kommune**

Billund Kommune
Nina Laudal Jensen (nlj@billund.dk)
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

By- og
Udviklingsforvaltningen

Landbrug

Nytorv 11
6000 Kolding
Telefon 79 79 79 79
Telefax 79 79 13 70
EAN 5798005310457
E-mail
byogudvikling@kolding.dk
www.kolding.dk

**Høring af arealer i Kolding Kommune i forbindelse med en § 10
tilladelse - Fittingvej 44, Vorbasse**

Dato 4. marts 2016
Sagsnr. 16/2617
Løbenr. 45769/16
Sagsbehandler
Tine Hv. Steensen
Direkte telefon 79 79 26 50
E-mail tihs@kolding.dk

Ansøgning:

I henhold til § 45 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ har Billund Kommune den 8. februar 2016 anmodet om en udtalelse vedrørende arealer beliggende i Kolding Kommune.

Arealerne i Kolding Kommune indgår som afgræsningsarealer i en § 10-tilladelse til Niels Ole Mols, Fittingvej 44, 6623 Vorbasse (CVR-nr. 21495182). 22,13 ha af de alt 96,47 ha er beliggende i Kolding Kommune.

Vurderingen af arealerne er foretaget på baggrund af arealernes beliggenhed og beregninger udført i det elektroniske ansøgningssystem samt historiske data og luftfoto. Grundlaget for vurderingerne er den elektroniske scenarieberegning, nr. 84520, fra husdyrgodkendelse.dk.

Det fremgår af scenarieberegningen, at der udbringes/afsættes gødning svarende til 0,88 DE/ha på alle harmoniarealerne i ansøgningen.

Arealerne beliggende i Kolding Kommune fremgår af Tabel 1 – og det er kun disse arealer, som vil blive omtalt i det efterfølgende.

Arealerne skal kun anvendes til afgræsning, og de fleste af arealerne har status af afgræsning udenfor harmoniareal. En del af disse arealer er helt eller delvist § 3 registrerede.

¹ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, Nr. 44 af 11. januar 2016

Tabel 1. Arealoversigt

Mark nr.	Areal/ha	Status
Seest 1	3,60	Afgræs udenfor harmoni
Seest 2	0,34	Afgræs udenfor harmoni
Seest 3	1,52	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
Seest 4	0,53	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
Seest 5	2,29	Afgræs udenfor harmoni
Vester Nebel 1	0,71	Afgræs udenfor harmoni
Vester Nebel 2	0,67	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
Vester Nebel 3	0,58	Afgræs udenfor harmoni, delvist § 3 registreret
Vester Nebel 4	0,89	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
Vester Nebel 5	5,01	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
Vester Nebel 6	3,02	Afgræs udenfor harmoni, § 3 registreret
8-0	2,36	Harmoniareal, dog kun afgræsning
8-1	0,61	Harmoniareal, dog kun afgræsning
Ialt	22,13	

Udtalelse fra Kolding Kommune:

Natur og bilag IV-arter

Areaerne ved både Seest og Vester Nebel ligger lige op ad § 7 beskyttet natur. En del af areaerne er helt eller delvist § 3-registrerede, og på nogle af dem er afgræsningen naturplejeaftaler med Kolding Kommune.

Der er observeret Birkemus, som er en bilag IV-art i nærheden af eller på alle tre arealområder i Kolding Kommune.

Der er tale om afgræsning af naturarealer, herunder § 3 arealer, med lavt dyretryk. Denne driftsform på de pågældende arealer har været uændret de sidste 10 år mindst. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil skade tilstanden af naturen eller tilstedeværelsen af bilag IV arter.

Kolding
Kommune

Samlet vurdering

Under forudsætning af, at de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrgodkendelsesloven² med tilhørende bekendtgørelser overholdes, ønsker Kolding Kommune ingen yderligere vilkår indarbejdet i godkendelsen. De vilkår, som Billund Kommune stiller på bedriftsniveau, vil således også være gældende i Kolding Kommune.

Venlig hilsen

Tine Hv. Steensen
Agronom

² Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Nr. 1572 af 20. december 2006, jævnfør lovbek. nr. 868 af 3. juli 2015

Bilag 8. Høringssvar Vejen Kommune

Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

Billund Kommune
Landbrug og Grundvand
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted
Att.: Nina Laudal Jensen

TEKNIK & MILJØ
Team Erhvervsmiljø

Dato: 29-04-2016
Sagsnr.: 16/2386

Kontaktperson:
Majbrit Holst Nielsen

Dir. tlf.: 7996 6268

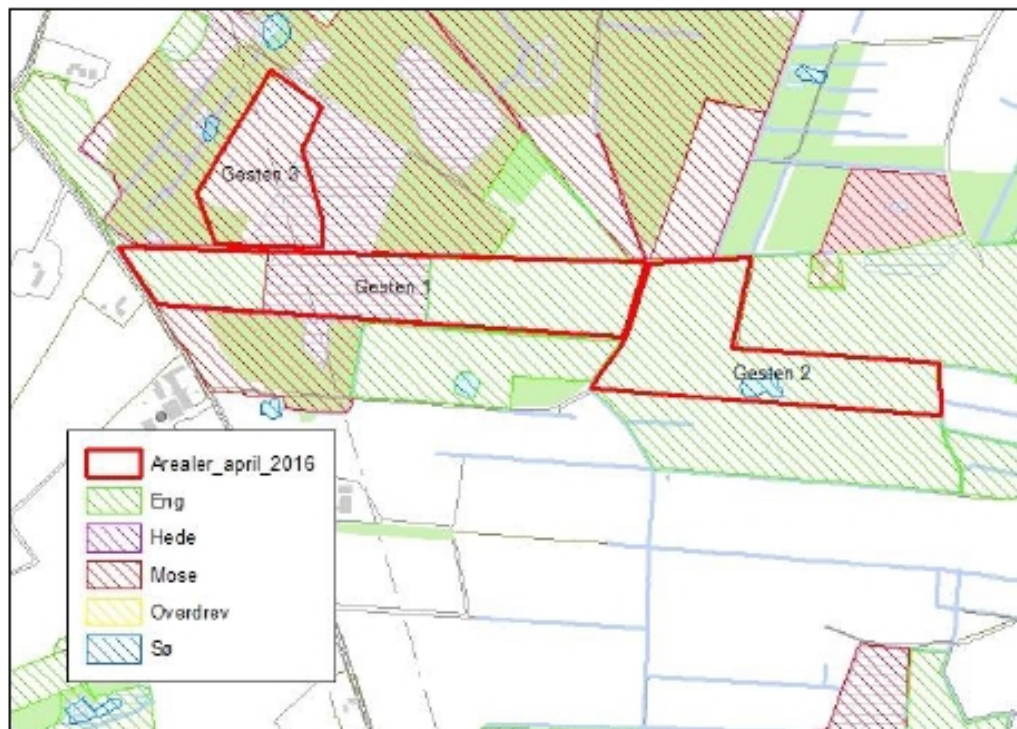
E-mail: mhni@vejen.dk

Udtalelse vedr. afgræsningsarealer benyttet af ejendommen på Fittingvej 44, 6623 Vorbasse i Billund Kommune.

Billund Kommune har den 27. april 2016 anmodet om en fornyet udtalelse i forbindelse med behandling af en ansøgning om miljøtilladelse på ovennævnte ejendom.

Følgende udtalelse vedrører mark nr. Gesten 1, Gesten 2 og Gesten 3 der er afgræsningsarealer i Vejen Kommune. Beliggenheden af arealerne kan ses på figur 1.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen oplyst, at arealerne afgræsses af ca. 5 ammekøer og 10 store kvier eller goldkøer i 6-7 måneder årligt.

Figur 1. Græsningsarealer i Vejen Kommune.

Redegørelse og vurdering

Vejen Kommune har i henhold § 19 - § 22 i Husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Arealernes påvirkning af natur, jord og vand

Det er Vejen Kommunes vurdering, at dyreholdet (ca. 5 DE) netto vil fjerne flere næringsstoffer fra de 19,85 ha afgræsningsarealer end det tilfører. Derfor er yderligere beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk ikke nødvendigt.

Afgræsningsarealerne er eng- og moseområder i Kragelund Mose, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Arealerne er også tidligere blevet afgræsset.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at drift på beskyttede naturområder, herunder udbringning af kunstgødning, kan ske på samme niveau, som det var praksis før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Ved tvivl anbefales det, at man kontakter Vejen Kommunes naturafdeling.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer. På baggrund af rapport fra DMU¹ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spids-snudet frø. Heraf er odder, brun flagermus, langøret flagermus og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare. Bechsteins flagermus og bredøret flagermus er rødlistet som sjældne, mens klokkefrø er rødlistet som akut truet.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg eller udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i vandløb og især i moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være vådområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder knytter sig til moser, krat, skov eller andre uforstyrrede naturområder.

Markfirbenet findes spredt i landskabet på åbne, varme, solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger, som er af altafgørende betydning for arten.

¹ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.

Stor vandsalamander foretrækker rene, dybe vandhuller i eller nær skov. Uden for yngletiden lever salamanderne på land og gemmer sig om dagen under sten og træstammer og i gamle musehuller. De vandrer sjældent særlig langt fra vandhullerne.

Spidssnudet frø kan leve i mange typer af vandhuller og søer. Den er afhængig af, at vandhullet/søen er omgivet af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Andre paddearter som lille vandsalamander og skrubtudse er ikke opført på habitatdirektivets bilag IV, men de er fredede i Danmark. For disse arter gælder mange af de samme livsbetingelser, som nævnt for padderne ovenfor.

I mosen på det afgrænsningsareal som kaldes Gesten 1 er der registreret otteradet ulvefod. I 2007 blev otteradet ulvefod udnævnt af miljøministeren til Vejen Kommunes ansvarsart. I forbindelse med en feltbesigtigelse af arealerne, kom der i 2014 en dialog i gang med lodsejeren. Lodsejeren udtrykte ønske om at etablere et samarbejde med Vejen Kommune, så arealerne kunne blive heget, og den rigtige pleje kunne sikres ved afgræsning. Vejen Kommunes har heget ca. 14 hektar, og der er indgået en fem-årig græsningsaftale med lodsejeren.

Vurdering efter Museumsloven

Der er ikke registreret beskyttede sten- og jorddiger eller fortidsminder der grænser op til græsningsarealerne i Vejen Kommune.

Vurdering i forhold til udpegninger i Vejen Kommuneplan 2009-2021

Arealerne i Vejen Kommune er beliggende uden for område der er omfattet af Vejen Kommuneplan.

Venlig hilsen

Majbrit Holst Nielsen

Biolog

Bilag 9. Arealer i Randers Kommune

